

Az ezredforduló küszöbén

Avagy miért nem kell itthon az, ami előrevisz, eredményes, hatékony – és gazdaságos?

A felnőttképzés legalapvetőbb területein valósított meg számtalan projektet a Magyar Népfőiskolai Társaság, nemzetközi együttműködésben és nemzetközi finanszírozással, többnyire itthon, amelyeknek folytatására, ha lehetőség adódott volna, bizonyára nem itt tartana az általános felnőttképzés Magyarországon, ahol ma tart.

Miért volt/van ez így? A válasz remélhetőleg kiolvasható lesz abból a közeljövőben megjelenő könyvből (szerzői: T.Kiss Tamás és Tibori Tímea), amelyből most az alábbi részletet közöljük.

Adalékok a Magyar Népfőiskolai Társaság nemzetközi szakmai fejlesztési törekvéseiről, eredményeiről 2000 után

A nemzetközi szinten a Magyar Népfőiskolai Társaság a következő négy fő hálózat irányába kapcsolódott és kapcsolódik ma is a nemzetközi tevékenységekbe: A legfontosabb az Európai Felnőttképzési Szövetség, Brüsszel (EAEA) www.eaea.org, amely a tágabb értelemben vehető Európa 43 országának legfontosabb, a nem-formális felnőttképzéssel foglalkozó szervezeteit fogja össze.

A Felnőttoktatási Jövő Fórum

Közép-Európai Felnőttoktatási Hálózat, Bécs. Ez a szerveződés 2010-től indult el osztrák kezdeményezésre, eleinte évenként rendezett konferenciát. Jelentős osztrák német részvétellel. <http://www.vhs.or.at/420/> Az alapítók között volt az MNT is. Célja a közép-európai sajátos kulturális-történelmi azonosság tudat szakmai alapokon nyugvó fejlesztése és a térség sajátos érdekeinek artikulációja.

Európai Hálózat az Alapkészség Fejlesztéséért, Oslo

<http://www.basicsskills.eu/> A felnőttek foglalkoztatáshoz és tanuláshoz nélkülözhetetlen alapkészségeinek hiányosságai a legfejlettebb EU tagországokban kiemelt figyelmet kapnak. A felnőttkori alapkészségek fejlesztését segíti elő az európai hálózat. Az MNT nm rendes tag, csak megfigyelői státusza van. Fontos szintér, mert az MNT az alapkészség fejlesztést az egyik fő tevékenység iránynyá alakította Ez az 1999-ben indult Roma Phare-Lien pályázattal kezdődött.

Felnőttképzés Nemzetközi Tanácsa, Montevideo

www.icae.org.uy A Tanács a globálisan legátfogóbb felnőttképzési szervezet. 1975-ben jött létre, először Kanadában jelenleg Latin-Amerikában működik a központja. Az UNESCO partnere és minden világtérség tagja a Tanácsnak. Európát az EAEA képviseli. Ez utóbbihoz kapcsolódik, hogy az 5. Felnőttoktatási Világkonferencia (1997 Hamburg) után az ún. köztes értékeléskor az első alkalommal valósult meg az ún. alternatív értékelés. Vagyis ne csak a hivatalos szervek, minisztériumok, országok készítsenek jelentést az ajánlások teljesítéséről, hanem az ún. NGO szakmai szervezetek is. Ez az ún. shadow report 2003-ban került kiadásra **ICAE Report Agenda for the Future Six Years Later** (ISBN 9974-670-27-6) címmel az UNESCO intézet támogatásával. Ebben a közös kutatási szempontokat figyelembe véve a magyarok is

részt vettek. Az MNT egy munkacsoportja szerzőként járult hozzá a tanulmányhoz, a magyarországi helyzetről.

Aktív részvétel a nemzetközi fejlesztési munkaprogramokban:

Alapkészségek fejlesztésével a társadalmi felzárkózásért (Promoting Social Inclusion Through Basic Skills Learning)¹ A 2002-ben elindított három éves Grundtvig 1 program célkitűzése a tanuló társadalom követelményeihez igazodó, befogadó tanulási környezet megteremtése volt a hátrányos helyzetű felnőtt lakosság számára. A fejlesztési program célcsoportjai gyakorló felnőttképzési szakemberek, felnőttképzéssel foglalkozó civil szervezetek vezetői, kisebbségi önkormányzatok és helyi önkormányzatok döntéshozói voltak. A projekt során négy munkaeszköz kifejlesztésére és kipróbálására került sor, amelyek e célcsoportokat hivatottak segíteni napi munkájuk értékelésében, innovatív pedagógiai módszerek átvételében, a felnőtt tanulók alapkészségbeli hiányosságainak és igényeinek feltérképezésében, valamint a helyi – kistérségi - szintű felnőttképzési stratégia formálásában. A négy munkaeszköz kipróbálására a berettyóújfalui ill. részben a balatonfüredi kistérségekben került sor.

A fejlesztési munkában nyolc ország tíz felnőttképzési szervezete vett részt: Humanitas Profes és Nova Skola (Csehország), Helsingør Aftenskole (Dánia), FEUP (Spanyolország), TWP CZUP (Lengyelország), IIZ/DVV romániai irodája, SIAE (Szlovénia), NIACE és Basic Skills Agency (Egyesült Királyság).

Azért emelhetjük ki ezt a munkát, mivel az MNT fő koordinátor volt, s a korábbi és későbbi gyakorlat alapján is, az alapkészség fejlesztés az egyik fő profilá alakult. Ezen kívül a Bizottság ezt a programot az Grundtvig sikertörténetek közé választotta egy 2008-ban megjelent EU-s kiadványban.²

Fiatalok és funkcionális analfabétizmus 2005-2007

Az Alfa 16+, szintén egy Grundtvig 1-es projekt célja az volt, hogy a funkcionális analfabétizmusban szenvedő fiatalok számára lehetővé tegye, hogy alapkészség képzésben vegyenek részt. A projekt koordinátor, a németországi Thüringen Volkshochschule volt,

¹ A Magyar Népfőiskolai Társaság közhasznú jelentése 2005

² http://www.nepfoiskola.hu/MNT_hu/downloads/dokumentumok/2008/sikertortenetek/grundtvig.pdf
rövid változat: <https://goo.gl/wbOILX> – letöltve 2017 április

további partnerek Franciaország (Agora), az Egyesült Királyság (NIACE), Bulgária (IIZ/DVV Bulgária), Litvánia (Klaipeda Társadalomtudományi Főiskola) voltak.

A projekt tovább gazdagította kulcskompetenciák fejlesztése során addig kialakított szakmai eredményeket. Bővebben: http://www.nepfoiskola.hu/MNT_hu/downloads/programok/ALPHA16_full.pdf

Élethosszig tartó tanulással és oktatással a „demokratikus állampolgárságért” (2007)

Az élethosszig tartó tanulás és a demokratikus állampolgárságra képzés témájában indult egy kutatási projekt „Lifelong Learning and Education for Democratic Citizenship” azaz „Élethosszig tartó tanulással és oktatással a demokratikus állampolgárságért” címen. Jellemzője, hogy főként egyetemek vettek részt benne.

A főkoordinátor, a Dán Oktatási Egyetem (Danish University of Education) partnerségben a Londoni Egyetem Oktatási Intézetével, az Innsbrucki Egyetem Oktatástudományi Intézetével, a bilbaoi Deusto Egyetemmel, a Ljubjanai Egyetem Pedagógiai és Andragógiai Tanszékével, a temesvári Román Felnőttképzési Intézettel, a svéd Södertörn Egyetemmel, a DARE (Network on Democracy and Human Rights Education) képzési hálózattal. A partnerek célkitűzése egy olyan aktuális információkat összegző tanulmány elkészítése volt, amely feltárja az állampolgárság dimenzióját a felnőttképzéssel összefüggésben. A nyolc ország által kifejlesztett általános és speciális irányelvek, gyakorlat, témánkénti csoportosításban kaptak majd helyet a kutatási dokumentumokban.

(Bővebben: Stocktaking study on lifelong learning for democratic citizenship through adult education Grant no.: 225292-CP-1-2005-1-DK-GRUNDTVIG-G1 Adult Education for Democratic Citizenship: A review of the research literature in 9 European countries).

A hétköznapi matematikája – MiA projekt

Az MNT és az Ipoly Menti Népfőiskolai Egyesület partnerként vett részt az Európai Bizottság által támogatott három éves, 2005 januárjában elindított Grundtvig 1-es projektben.

A Mathematics in Action (Hétköznapi matematikája, angol rövidítéssel MiA) elnevezésű projekt fő célkitűzése felnőttképzésben dolgozó, a felnőttet alapszinten tanító szakemberek számára olyan kézikönyv kidolgozása, amely a felnőttek élethelyzetéből indul ki, és ezáltal kívánja a matematika tanulását vonzóbbá tenni a felnőtt tanulók számára.

A projektben részt vevő országok: Dánia (mint koordinátor), Hollandia, Litvánia, Magyarország, Norvégia, Spanyolország és Szlovénia. Bővebben: http://www.nepfoiskola.hu/mntlap/archiv/2005_4/matekteljes.htm

Tanulási kapcsolatok az Európai Előadóművészek Házának létrehozásáért

(Learning Partnership for the European Performers' House)

A három éves program az intézmény működésének szakmai előké-

szítésére volt hívatott, a három művészeti terület: a zene-, a színház- és a mozgásművészet területén, amelyben négy országból (Dániából, Hollandiából, Franciaországból és Magyarországról) vettek részt. A dániai iskola megálmodói és a partnerek olyan művészeti oktatásra törekedtek, amelyben a globális célok mellett teret adnak a nemzeti hagyományok, a sajátosan az egyes küldő országokra jellemző művészeti oktatás bemutatására is. Az MNT és tagszervezete a Tolna Megyei Népfőiskolai Társaság feladata a szakmai feladatvállalás, valamint a magyar diákok toborzásának, kiküldésének, és a részvételi feltételek megteremtése volt.

AGADE – A jó felnőttoktatási szakember Európában

A Good Adult Educator in Europe (AGADE)³ projekt fő célja felnőttképzésben dolgozó szakemberek részére kompetenciakon alapuló, a távoktatás eszközeit is felhasználó képzés kifejlesztése, illetőleg tanári kézikönyv kidolgozása volt. Az Észtország által vezetett projektben partnerként részt vevő országok: Írország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Norvégia, Portugália, Svédország. A program eredménye – amely először összpontosított a kompetencia alapú megközelítésre – jól hasznosítható volt a magyarországi felnőttképzési szakemberképzés és továbbképzés nemzetközi elvárások szerinti fejlesztésében.

NILE, NILE 2 – Interkulturális Tanulás

A 2003-2005 között futó, sikeres NILE projekt folytatódott. A projektet az Európai Bizottság, illetve a Socrates program támogatta. A projekt szervezetei együtt határozták meg az interkulturális tanulás legfontosabb kérdésvetéseit, és célkitűzéseit Európában; a tanulók, a tanárok, és a különböző etnikai háttérrel rendelkező tanulási szolgáltatók szemszögéből egy nyitott, és dinamikus hálózat formájában működött. A projektet a Német Népfőiskolai Szövetség Nemzetközi Együttműködések Intézete (IIZ/DVV) koordinálta.

A NILE 2-ben résztvevő partnerek: Ausztria, Bulgária, Belgium, Ciprus, Törökország, Lengyelország, Németország, Finnország, Magyarország, Lettország, Litvánia, Hollandia, Románia, Spanyolország, Olaszország, Görögország, Szlovénia, Szlovákia, Egyesült Királyság, Franciaország és az EAEA (mint transznacionális társulás) képviselőjében Svédország.

A NILE első szakaszában elkészített angol nyelvű tanulmánykötetben az MNT közreműködésével jelent meg tanulmány a sokszínű kultúrával rendelkező Magyarországról és egy esettanulmány a cigány csoportokkal kapcsolatos tevékenységek helyzetéről.

Európa Kína együttműködés

2006 INTERNATIONAL CONFERENCE ON ADULT EDUCATION
China-Beijing 10.28-31

Ki kell említeni a 2006-os nemzetközi tevékenységből, egy-egy elemet, amiben az MNT elnöke részt vett. Az EAEA és a Kínai Felnőttképzési Szövetség között 2004-től elkezdődött az együttműködés. (2004-ben a franciaországi EAEA közgyűlés vendége volt a kínai delegáció) 2006-ra érett be, hogy nagyszabású felnőttoktatási konferenciára került sor Pekingben, ahol az EAEA kép-

³ MNT közhasznúsági jelentés 2006.

Good Adult Educator in Europe (AGADE) Edited by Tiina Jager, John Irons, Katalin Varga. Előszó Sz. Tóth János
2006 N0.114092-CP-1-2004-1-EE-Grundtvig –GII project. Noha magyarul nem jelent meg számos elemét a felsőoktatásban sikerült hasznosítani.

viseletében több előadás hangzott el az európai felnőttoktatásról. Európa – Ázsia felnőttképzési konferencia Kínában (Peking, 2006. október 27 – november 4.). Fő szervezője és rendezője a Kínai Felnőttképzési Szövetség és az EAEA elnöke, Sz. Tóth János, aki az előkészítő munkák mellett előadásokat tartott Pekingben és gondoskodott a konferencia nyilatkozatának, záró közleményének a magyar nyelvű megjelenéséről.

Török felnőttkori tanulás program 2006-2007

Ugyancsak 2006-07-ben Sz. Tóth János szakértőként személyesen pályázott egy EU támogatású projektben, amelyet elnyert és ami Törökország élethosszig tartó tanulási stratégiáját volt hivatott kidolgozni. Egy angol, holland, török nemzetközi szakértői team tagjaként, több törökországi utazás, tartózkodás, előadások, tanácskozás után török és angol nyelven is megjelent a Driving Force for the Success of Turkey. Lifelong Learning Policy Paper. Ankara, 2006. vaskos tanulmány. (<http://megep.meb.gov.tr>)

MoLeYa 2008-2010

(Motivating Young Adults to Learn,⁴ azaz Hogyan motiváljuk a fiatal felnőtteket a tanulásra)

A német főkoordinátor 7 európai partnert fogott össze, így az MNT-n kívül partner volt még: Bulgária, Franciaország, az Egyesült Királyság, Litvánia, Románia és Ausztria.

Az Alpha 16+ folytatásaként – a 2008. októberben indult Grundtvig projekt, melynek fő célja, hogy a korai iskolaelhagyók közül megtalálja azokat, akik még 25 éves koruk előtt valamilyen módon visszakerülhetnek az oktatás /képzés világába és újból írás-olvasás tanulásra adják a fejüket. Az ilyen fiatal felnőtteknél működő motivációt, tanítási/tanulási módszereket kutatta ez a projekt 24 hónapon keresztül a résztvevő országok idevágó nemzeti szakirodalmának, fiatal felnőttekkel készült interjúk felhasználásával valamint a képzésükben résztvevő szakemberek nemzeti/nemzetközi tanácskozásának megszervezése révén.

EU elvárások megismertetése

Egy 2007 végén indult – a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet (NSZFI) és a Szociális és Munkügyi Minisztérium által támogatott – 14 hónapos szakmai fejlesztési program keretében a MNT az **Élethosszig tartó tanulás népszerűsítését és az EU elvárások megismertetését** tűzte ki célul. 2008. folyamán az MNT 2 havonta elektronikus Hírlevelet jelentetett meg és angol nyelvű szakmai anyagokból gyűjteményt állított össze, ennek kutathatóságát a szakma közvélemény számára is biztosítva. A felnőttképzés nemzeti szintű fejlesztéséhez ajánlásokat fogalmazott meg a program során a 7 magyarországi régióban összegyűjtött, regionális műhelymunkák keretében analizált és nyomtatásban megjelentetett jó gyakorlat-gyűjtemény alapján.⁵ Ennek a programnak a keretében az MNT **2008. őszi - közép- és kelet-európai** szakemberek részvételével, Belgiumból, Finnországból és Hollandiából hívott előadókkal **nemzetközi konferenciát** szervezett Balaton-szepezden, hogy a meghívott szakemberek bepillantást nyerhessenek különböző országok - felnőttoktatást érintő - nemzeti cselekvési terveinek előkészületeibe.

Az egyház társadalmi tanítása és a XXI. századi felnőttoktatás címmel az MNT szemináriumot szervezett közel 30 külföldi – főleg közép-kelet európai – és 20 magyar felnőttképzésben tevékenykedő szakember részvételével, körüljárva a címben megfogalmazott témát és megvitatva egy jövőbeli együttműködés területeit, lehetőségeit. (Esztergom, Szt. Adalbert 2008)

Az MNT nemzetközi tevékenysége mellett 2008-ban EAEA elnökeként számos tevékenység lebonyolítására került sor,⁶ így a Bajor Népfőiskolai Szövetség közgyűlésén való közreműködés, az EAEA elnökségi üléseinek előkészítése és lebonyolítása (Brüsszel, Leicester, Szentpétervár, Zürich, Dublin), az EAEA 2008. évi rendkívüli közgyűlésének (Brüsszel alapszabály módosítás), továbbá rendszeres évi közgyűlés előkészítése, (Írország) – az UNESCO párizsi központja szervezésében az azerbajdzsáni Bakuban sorra került regionális írás-olvasás konferencián előadás tartása, illetve közreműködés a záró dokumentum szerkesztésében. Résztvétel az EU Bizottság Oktatási és Kulturális Főigazgatóságának szakértői ülésein, (téma a felnőttképzési cselekvési terv gyakorlati kivitelezése) Előadás tartása Jerevánban az Unió oktatáspolitikájáról. Közreműködés az Európa Parlament fogadásán Doris Pack képviselőasszonnyal.⁷ Előadás tartása a párizsi I. Élethosszig tartó tanulás Világkonferencián. Együttműködés az EAEA az UNESCO Élethosszig tartó tanulás Intézetével a budapesti UNESCO regionális konferencia előkészületeiben. (2008 december Budapest). Együttműködés az amerikai Hall of Fame szervező bizottsággal a Felnőttképzés Nemzetközi Hírmécsarnoka 2008. évi díjazottjainak és a díjátadásnak a megszervezésében. (Budapest UNESCO konferencia)

Örményország projekt

Az elnöki teendőktől függetlenül megpályázta Sz. Tóth János a UNDP egy Örményországra vonatkozó pályázatát, amit elnyert. A pályázati tevékenység több helyszíni előadás és tanulmány előkészítéséből állt, amely az örmény minisztérium számára az élethosszig tartó tanulás örmény nemzeti programjának a kialakítását célozta meg. 2008-ban Örményországban publikálták angolul és örményül a „Find What You Are Looking For” Lifelong Learning Concept for Armenia c. tanulmányt. (lásd uo. közhasznúsági jelentés 2008 és <https://www.scribd.com/document/225635171/Lips-Collection>)

A Felnőttoktatási Jövő Fórum

Közép- Európai Felnőttoktatási Hálózat, 2010-től indult el osztrák kezdeményezésre.⁸

Az alapítók között volt az MNT is. Célja a közép-európai sajátos kulturális-történelmi azonosságtudat szakmai alapokon nyugvó fejlesztése és a térség sajátos érdekeinek artikulációja. 2010-ben Bécsben, 2011-ben Linzben, 2012-ben Bajorországban, majd újra Bécsben, azt követően Dél-Tirolban (Bozen, Olaszország) a legaktuálisabbnak tartott témákat tűzte napirendre a tanácskozás sorozat. Sajnos a domináns osztrák, német részvétel nem vált ténylegesen nemzetközivé.⁹

Finn tanulmányi központ munkatársai az MNT vendégei

A nem-formális felnőttoktatás kiemelkedően nagy hagyományokra tekint vissza Finnországban. A népfőiskolák mellett ennek egyik

⁴ MNT közhasznúsági jelentés 2008

⁵ Esélyt adunk Jó gyakorlatok a felnőttképzésben Magyar Népfőiskolai Társaság 2008 Budapest ISBN 978-963-87884-0-5 Bevezető Szigeti Tóth János

⁶ MNT közhasznúsági jelentés 2008

⁷ Doris Pack német, néppárti Európa Parlamenti (EP) képviselő volt, az EP kulturális szakbizottságának elnöke, aki rendszeres vendége volt az EAEA közgyűléseinek és az EAEA EP fogadásainak.

⁸ <http://www.vhs.or.at/420/>

⁹ MNT közhasznúsági jelentés 2011

legjellegzetesebb szervezeti formáját a tanulmányi körök képezik. Az egyik ilyen tanulmányi szövetség vezetői és munkatársai látogattak Budapestre az európai önkéntesség éve alkalmából 2011-ben. A magyar nem-formális felnőttoktatás közelebbi megismerése vezette őket, amikor meglátogatták a Magyar Népfőiskolai Társaság központját, ahol előadást hallgattak meg, a magyarországi nem formális felnőttoktatásról, ezen belül a népfőiskolák helyzetéről. A tájékoztatót beható eszmecsere követte.¹⁰

In Balance: Európai Alapszintű Matematikai Keretrendszer és Módszertani Segédlet

A projekt zárására és egy nemzetközi disszeminációs konferencia megszervezése Budapesten 2011-ben került sor. **Konzorciumi partnerek voltak:** Hogeschool Utrecht (NL); Berufsförderungsinstitut Oberösterreich (AT); King's College London (UK); Universitat Autònoma de Barcelona (E); Grafex Joen Teksti Oy (FIN); Kent & McGill (UK)

Az élethosszig tartó tanulási program (Grundtvig) keretében megvalósuló InBalance-projekt célja az alapszintű matematikai jártasság fejlesztése volt felnőttkorban, a napi munkában és életben szükséges gyakorlati matematikai készségekre összpontosítva.

A projekt európai jó gyakorlatok példáin keresztül európai szten-derdet kívánt kidolgozni az alapszintű matematika területén. Az iskolai matematikával szemben a projektben olyan készségek álltak a középpontban, amelyek különböző élethelyzetekben a felnőttek számára nélkülözhetetlenek. A gyakorló szakemberek többségének meggyőződése: a felnőttek matematikaoktatásában a gyakorlati alkalmazhatóság, a megtapasztalható hasznosság elsőrendű szempont.¹¹

A Learning Heart projekt 2011-ben zárult.

A Learning Heart projekt célja a közösségi házak/művelődési központok/helyi kulturális központok szerepének vizsgálata volt a partnerországokban (Magyarország, Hollandia, Egyesült Királyság-Anglia, Egyesült Királyság-Wales, Görögország, Dánia) elsősorban a tanulási igények és a helyi közösségfejlesztési lehetőségek szempontjából. A közös munka során feltárták, ezen intézmények létrehozásának és működtetésének körülményeit, az igénybevevők célcsoportjait illetve, hogy milyen programkínálattal rendelkeznek, amellyel hozzájárulnak a helyi közösségek életszínterének javításához. Különleges figyelmet fordítottunk arra, hogy feltárják milyen nem-formális, formális és kulcskompetencia fejlesztő felnőttképzési tevékenységek valósulnak meg a közösségi házakban és hogy ezekbe a programokba milyen módon vonnak be olyan nehezen elérhető célcsoportokat, mint az idősek, a fiatal felnőtt tanulók vagy az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, alulmotivált felnőttek. Vizsgálataik bebizonyították, hogy a közösségi házak kulcsszerepet játszanak olyan térségekben, ahol a kulturális, oktatási infrastruktúra alacsony szinten érhető el.

A projekt partnerei voltak:

Magyar Népfőiskolai Társaság, Magyarország
Aberystwyth University, UK, Wales

Norfolk Rural Community Council, UK, Anglia

Danske Forsamlingshuse, Dánia

Dafni Kentro Epaggelmatikis Katartisis, Görögország
Stichting voor Volkshogeschoolwerk / LEARN FOR LIFE ,
Hollandia

Stichting Doarpswurk, Hollandia

Grundtvig tanulási kapcsolatok program - folytatása: Vitalise Rural Regions by Senior Citizens 2011-2013

Az előregedő, elnéptelenedő vidék problémája szinte minden európai országban jelen van. A nemzetközi partnerség a programban jó példák gyűjtésével és bemutatásával arra kereste a választ, hogy az idősebb generáció milyen szerepet vállalhat az értékek megmentésében, a vidék élhetőbbé tételében, és végső soron a kis falvak lakosságának megtartásában. Mindezt elsősorban az állampolgárok aktivitására és az önkéntességre alapozva.

A kis falvakat illetően hasonló demográfiai trendeket találunk a partnerországok mindegyikében.¹²

Hasonló téma állt a középpontban a **Generációk közötti kommunikáció és az aktív idősödés a falusi térségekben**, 2012-14 programban, amelyben a Bíbó István Népfőiskolai Alapítvány vett részt és a magyar térséget a Balaton-felvidék képviselte. Lásd: http://en.lflplatform.net/uploads/2/6/5/3/26536967/i-care_project_english_2014.pdf

Egyetemisták a dán népfőiskolán

Olykor egyetemi hallgatót is sikerült külföldre küldeni. Egy ELTE MA szakos hallgatót küldött ki az MNT 2012 novemberében, 10 napos műhelymunkára Sneekbe, egy Grundtvig program keretében. Témája az országban található „jó gyakorlatok” bemutatása volt, a vitális falvak és az aktív idősödés témakörben. Az egyedi akció mellett az MNT Intézet szakmai közreműködésével egyetemi hallgatók vehettek részt négy hónapos népfőiskolai képzésen Dániában. Ez volt a legnagyobb felsőoktatással közös vállalkozás. 2011 és 2013 között több mint 30 hallgató utazhatott Dániába – részben az Erasmus mobilitás keretében több hónapos bentlakásos kurzusra. A résztvevőkre igen nagy hatást tett. Az együttműködés a Pázmány Péter Katolikus Egyetem esztergomi kara és az Oesterse- ni Népfőiskola (Dánia) között zajlott, az MNT közreműködésével.

Megújítás (Renewal) címet viselte az EAEA 2014-ben kezdődött programja, amelynek az volt a fő célkitűzése, hogy összehozza a kevésbé fejlett európai térségek (Dél-Európa és Közép-Kelet-Európa) képviselőit és biztosítsa a lehetőséget tapasztalataik kicserélésére, a kihívások és fejlesztési lehetőségek megbeszélésére a megújított „Európai felnőttoktatási menetrend” kérdéseiben. Ezeket a megvitatott tapasztalatokat és javaslatokat továbbították a nemzeti koordinátoroknak és az EU Bizottságnak. 2014-ben Pozsonyban került sor a közép-kelet-európaiak találkozására, ahol az MNT elnöke műhelycsoport beszélgetést vezetett és a magyar tapasztalatokról számolt be.¹³

Egy igazságos és befogadó Európa és Ázsia – a polgárok által épített állam a polgárokért címmel az EAEA tartott műhelytanácskozást az Ázsia-Európa Társadalmi Forumon (AEPF) Milánóban 2014 októberben. A fórum fő témája a két térségben az európai és ázsiai társadalmak jövőképe és az emberek reményei volt. Az MNT elnökét is felkérték, aki csoportmunkát vezetett. A résztvevők az oktatás nem kereskedelmi áru címmel fogalmaztak meg közleményt.¹⁴

¹⁰ Uo. 2011

¹¹ Bővebben: www.inbalance-online.hu

¹² A 2011-13 közötti programról tanulmány jelent meg angolul az Andragógia és művelődéstudomány c. folyóirat 2013/2.sz-ban Vitalise rural regions by senior citizens 91-97 pp.

¹³ <http://www.eaea.org/en/projects/eaea-coordinated-projects/renewal/regional-meetings.html>

¹⁴ <https://goo.gl/FA882V> (letöltve 2017 május)

Felnőttoktatás a fenntarthatóságért 2014 Kishantos

Közel százan összejöttek Kishantoson, a *Felnőttoktatás a fenntarthatóságért* nemzetközi konferenciára, amelyre hét országból jöttek el szakértők, önkéntesek és NGO-k vezetői. A következő országok képviseltették magukat: Ausztrália, Dánia, Írország, Litvánia, Magyarország, Németország, Románia. Érthető, hogy a legtöbben Dániából jöttek, hiszen ők voltak a leginkább kíváncsiak, mi történt és történik a Kishantosi Vidékfejlesztési Központtal (KVK), hiszen nekik félig meddig saját gyermekük is ez a kezdeményezés.¹⁵ A konferencia résztvevői angol és magyar nyelven közleményt hagytak jóvá, amelyben állást foglaltak Kishantos munkája, eredményei mellett és a fenntartható gazdálkodás érdekében.

Tanulással a szegénység ellen címmel indult program, koordinátora a NIACE (Egyesült Királyság Nemzeti Felnőttoktatási Intézete) walesi nemzeti tagszervezete volt. Partnerként részt vesz benne Magyarország (MNT), Hollandia, Finnország, Litvánia és Szlovénia. A kétéves projekt célja az volt, hogy a résztvevők megismerjék, milyen módszereket alkalmaznak a különböző országokban a tanulás bármilyen formájába általában nehezen bevonható csoportok és egyének motiválására (alacsony képzettségűek, munkanélküliek, idősek, férfiak, kisebbségi csoportok). Az MNT szervezte a programot Magyarországon, amelyre Tatán (a Magyar Népfőiskolai Társaság) és a Szolnokon (az Etnikai Népfőiskolai Társaság) került sor több mint 20 külföldi résztvevővel. Tatán az idősek felnőttoktatási tevékenysége, Szolnokon a roma képzési programok álltak az előtérben.¹⁶

A Kulturális Kalauz (Culture Guide) című nemzetközi projekt 2015-ben európai konferenciával zárult Budapesten 2015-ben (szervező az MNT NI)

A társadalom háttérbe szorult (marginalizálódott) közösségeiben élő emberek számára a kulturális vagy művészeti tevékenységben való részvétel segítséget nyújthat az általuk gyakorta tapasztalt nehézségek (elszigeteltség, rossz egészségi állapot, önértékelési problémák, depresszió) leküzdésében. Erről szolt a két éves program tevékenysége. Az eredményes Grundtvig program Kulturális Kalauz európai kézikönyv címmel könyvet jelentett meg.¹⁷ A magyar példa a Balaton-felvidéki szüreti felvonulások kulturális elemeinek erősítése, gazdagítása volt.

Nemzetközi jó gyakorlatok a felnőttoktatás terén Európából.

Nemzetközi tanácskozás három közép-ázsiai ország Üzbegisztán, Tadzsikisztán és Kirgizisztán szakemberinek részvételével zajlott Taskentben. Az MNT elnöke felkért előadóként vett részt, s előadást tartott az európai és magyar tapasztalatokról és törekvésekről. A közép-ázsiai volt szovjet tagköztársaságok szakembereinek megismerésén kívül a program érdekessége volt, az egynapos kirándulás Szamarkandba a Selyemút egykori állomáshelyére.¹⁸

A tanulás hatalma és öröme – műhelymunka

Kiáltvány a XXI. századi felnőttkori tanulásért

A műhelymunka szakmai jelentősége kiemelkedő: az Európai Felnőttképzési Szövetség 2016-ban napvilágot látott „Kiáltvány a XXI. századi felnőttkori tanulás” c. stratégiai ajánlásának értelmezése - külföldi szakemberek bevonásával - és magyarországi gyakorlatba ültetése érdekében folytattak szakmai vitákat ezen a találkozón. Az MNT kiadta a dokumentumot magyarul.¹⁹

Rangos hazai szakemberek bevonásával tették közzé a későbbiekben álláspontjukat arról, hogy az európai kiáltvány felhívását megvizsgálva, mi a magyar felnőttképzési intézmények és szerve-

zetek legfontosabb teendője ma. Ezeket a Művelődés népfőiskola társadalom c. folyóirat 2016-s évfolyamának számai tartalmazzák. Kihívások és megoldások a közösségi művelődés, a nem formális felnőttképzés területén. Ez volt a címe az országos konferenciának, amelynek a célja az volt, hogy az ajánlásokat egy széles, szakmai közönség megismerje és megvitassa. A konferencia kiemelkedő lehetőség volt arra, hogy az európai nem-formális felnőttkori tanulás legátfogóbb szervezetének javaslatait megismerjük, a magyar helyzettel szembesítsük és feladatokat fogalmazzunk meg Magyarország vonatkozásában és a magyar-nemzetközi együttműködés számára.

A felnőttképzés a XXI. században: megtanulni cselekedni!

VI. nem-formális oktatási fesztivál Belorusszia 2016

Minszkben, ezzel a címmel hirdették meg a 6. alkalommal sorra kerülő felnőtt tanulási fesztivált, ami több száz résztvevővel valóban egy kavalkád volt.

A Johannes Rau oktatási központban került sor a rendezvényre amit egy EU támogatású projekt mellett a DVV International és a belorusz minisztérium támogatott.

Legalább egy tucat országból voltak jelen a résztvevők, talán legtöbben a szomszédos Ukrajnából. De voltak még vendégek Lengyelországból, Grúziából, Örményországból, Németországból, Belgiumból, Dániából. Magyarországot a Magyar Népfőiskolai Társaság képviselte, s elnöke előadást tartott és műhelybeszélgetést vezetett.

Európai agytröszt a felnőttkori tanulásért és oktatásért

A Svájci Felnőttképzési Szövetség SVEB 2016 szeptember 7-8-i konferenciájával egybekötve, további fontos esemény történt. Megalakult Felnőttkori Tanulás Nemzetközi Hírnévcarnokának európai tagozata (a HOFE Európa).

Az amerikai és globális Felnőttkori Tanulás Nemzetközi Hírnévcarnokának 2016-ig több tucat európai kitüntetettje van. André Schlaflí (Svájc) és Sturla Bjerkaker (Norvégia) kezdeményezték a zürichi összejövetelt. A konferencia egyik workshopjában a felnőttoktatás jövője volt a téma, s bemutatták a díjazottakkal készült felmérés eredményeit is. A HOFE Európa agytröszt célja, hogy hozzájáruljon a fenntartható felnőttkori tanulásához Európában rövid és hosszú távon és kialakítsa, a megalapozott tudást hogyan tudják a szakterületen az idősebb generációtól a fiatalabbaknak átadni. A HOFE agytröszt kutatásokat ösztönöz, szakmai lobbitevékenységet kezdeményez és hozzá akar járulni a felnőttkori tanulás és oktatás jobb megértéséhez és presztízséhez. Az agytröszt tevékenységének célcsoportját a szakterület szervezeteinek szakmai vezetői, az alkalmazottak, a foglalkoztatók, a közhivatalnokok, és az EU szintű politikusok képezik.

A HOFE kezdeményezés tagjai jelenleg: Sturla Bjerkaker, Romita B. Iucu, Ekkehard Nuissl, Katarina Popović, Jost Reischmann Andre Schlaflí Janos Szigeti Toth A zürichi megalakulást követően 2017 április végén találkoztak Bukarestben és ősszel tervezik az újabb összejövetelt Norvégiában.²⁰

¹⁵ <http://www.nepfoiskola.hu/index.php?seo=&content=news&id=191>

¹⁶ <http://goo.gl/8O17LW>

¹⁷ Kulturális Kalauz – európai kézikönyv 2015, <http://goo.gl/nW9tFc>

¹⁸ Lásd: <https://goo.gl/ZkrHsd> • <https://goo.gl/a6sBFh> • <https://goo.gl/ibvj8W> • <https://goo.gl/RIY5Jh> – letöltve 2017 április

¹⁹ <http://www.eaea.org/en/policy-advocacy/manifesto-for-adult-learning-in-the-21st-century.html>

²⁰ Európai agytröszt a felnőttkori tanulásért és oktatásért

<http://www.nepfoiskola.hu/index.php?seo=&content=news&id=265>